

D-two. Szkół Junaków

M. a r u s i a k Franciszek

ur. 1899r. sierż. rezerwy
zam. Drohobycz Małopolska
wojew. Lwowskie.
Mp. dnia 18. III. 1943.

Przebieg w czasie okupacji, więzienia, obozu pracy,
zwolnienia i wstąpienia do A.P.w. Z.S.S.R.

We wrześniu 1939r. zostałem na okres trzech miesięcy reklamowym jako pracownik w przemyśle naftowym zagłębia w Borysławiu. - Dnia 18/IX 1939r. zajęły m. Drohobycz wojska niemieckie, które opuściły dnia 24/IX 39r. przy równoczesnym wkroczeniu wojsk czerwonej armii, która sypała bibuła propagandową wszystkim ulice miasta, o treści ironicznej, drwiącej z ustroju jaki istniał na terytorjum Rzeczypospolitej Polski, co oczywiście do głębi poruszyło całe społeczeństwo a w rezultacie było powodem tworzenia tajnych org. polskich, cała ostoja były audycje radio- we nadawane przez gen. Sikorskiego z Francji. W styczniu 1940r. przyszedł funkcjonariusz sowiecki który pod pozorem przeprowadzenia spisu ludności zebrał moje generalja. Dnia 19/II. 1940r. o godz. 0.15 dom został otoczony przez silną patrol milicji sowieckiej i członków N.K.W.D. w liczbie 8miu. osob, którzy na wstępie zażądali wydania broni, naco oświadczyłem, że nie posiadam, po przeprowadzeniu szczegółowej rewizji która trwała 2 1/3. godz. kazano mi się ubrać i pod silną eskortą przyprrowadzono do więzienia sądu grodzkiego w Drohobyczu. Tu kazano mi się rozebrać do naga, celem dokładnego zbadania ubrania i po zabraniu wszelkich drobnotek znalezionych w kieszeniach, ubrałem się i odprowadzono do celi. - W dwa dni później zostałem wezwany do sędziego śledczego "enkawudzisty" który na wstępie zarzucił mi należenie do pol. taj. org. "kontrewolucyjnej", posiadanie broni, rozszerzanie polskich audycji radiowych z Francji, chęć zamordowania mieszkańców w moim domu of. arm. czerw. i studiowanie map translokacji oddziałów wojskowych arm. czerw. u wyżej wymienionych. - Przez okres 9 ciu. miesięcy więzienia śledczego w N.K.W.D. miałem 6ciu. sędziów śledczych N.K.W.D. z których 4ru. biło mię po twarzy i innych częściach ciała, przyczem nie szczędzili wyrażen ordynarnych, ulicznych a przy tej okazji wysmiewali naszą armię - chwalać mądry pakt niemiecko-sowiecki. - W ten sposób chcieli mię zmusić do zeznań wygodnych im na rękę, mimo to wzbraniałem się od zeznań, a w rezultacie po takich biciach i torturach oświadczałem: możesz pisać jak tylko uważasz za stosowne a wszystko podpiszę, gdyż jestem na to z góry przygotowanym niczego się nie obawiam. - Po tego rodzaju śledztwie ukonczonym odbyła się rozprawa sądowa dnia 9. XII. 1940r. w oblasnym sądzie sbl. Drohobycz, mocą której zostałem uznany winnym w/wymienionych mi zarzutów i skazany na 8 lat "w poprawno trudowych łaherach dalekich miejscowostach Z.S.S.R." /oryginał osnowy oskarżenia i wyrok posiadam/ /konfiskacja majątku i 5 lat utraty praw obywatelskich po odbyciu kary /konfiskacja została wykonana w ten sposób, że zabrano mi urządzenie trzech pokoi przez N.K.W.D. / -

Warunki przebywania w więzieniu były okropne z powodu wielkiej ilości w małych celach, n.p.w. celi o powierzchni 42 m². mieściło się 100 ludzi w czem nie było różnicy poszczególnych narodowości, w Charkowie cele były tak przepelnione, że leżeliśmy dostownie jak ułożone sardynki w pudełku, zupełnie nago, brak powietrza powodował zawilgotnienie ścian, które były stale mokre, wyjścia do ustępu były ograniczone, ogólne zawszewienie, odżywianie bardzo skromne i zupełnie nietreściwe, spaceru na wolnem powietrzu ograniczone do minimum, przyczem t. zw. /objezk/ rewizje na celach odbywały się w niezwykle wyrafinowany sposób m. i. kazano nam się rozbierać na polu mimo niskiej temperatury, żadnego kontaktu z rodziną i wogóle ze światem za kratami, jedyny kontakt to otrzymanie paczki żywnościowej w ograniczonej wadze i raz w miesiącu a okradzionej przez służbę po drodze do rączenia więźniowi. Wyżej naprowadzone motywy odnoszą się do więzienia gdzie przebywałem: od 19. II. 1940 do 24. VII. 1941 : Drohobycz, Sambor i Charkow.

W lipcu dnia 25. 9. 41. wywieziono mię z wielu innymi do Komi S/S/R.

do obozu pracy "Warkucko - Pieczorno Łagetroj". - W czasie prze-
jazdu w więzielnikach nie dawano nam wody, prawie bez pożywienia,
że po wyjściu z wagonów na miejscu przeznaczenia ludzie padali
z nog na ziemię .-

W obozie zakwaterowano nas do baraków zbudowanych i pokrytych
płótnem namiotowym i tu pracowaliśmy w porcie na rzece Pieczora
przy ładowaniu bari rozmaitemi towarami.-Po ogłoszeniu amnestyi
zarządzono w lagrze odprawę, gdzie tłumaczono nam, że w tej chwili
powinna być jaknajwiększa wydajność pracy z uwagi na pakt Polski-
Sowiecki.-

Zwolniono mnie dnia 23. IX. 1942r. i wydano "udostowierzenie" na
przejazd do Buzuluku z ważnością okresu trzech miesięcy.-Niestety
przed przybyciem do Buzuluku skierowano mnie jak i wieluset ludzi
do kołchozów w Uzbekstanie, gdzie pracowaliśmy prawie o głodzie
a jeśli udaliśmy się do wsi, otrzymaliśmy odpowiedź, że jesteśmy
na warunkach jak wszyscy uciekinierzy z terenów okupowanych przez
Niemców, oczywiście że to nie równało się z prawdą. W takich warunkach
przebyłem do dnia 4 lutego 1942r. a dnia 5. lutego 1942 wstąpiłem do
W.P.C. N. Arn. Wrewskaja Szkoły Jungków i w marcu wyjechałem ze Szk.
Jun. do Feraji a następnie do Palestyny gdzie dotąd przebywam.

Kto był przyczyną, względnie kto podał dane i co było powodem
sreztowania, obecnie nie jestem w możności stwierdzić i pozosta-
wiam do czasu powrotu do kraju co oczywiście wyjaśni się, nie
pewne dane ale nie konkretne.

Wyżej wyszczególnione motywy jestem każdej chwili gotów stwie-
rdzić pod osobistą odpowiedzialnością. /Udostowierzenie posiadane/

M. Franciszek
1-1 M a r u s i a Franciszek
sierżant

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]